

Bijlage C.

(Zie hoofdstuk E, §§ 2 en 4, van het verslag.)

OVERZICHTEN

betreffende de OORLOGSMARINE in NEDERLANDSCH-INDIË,
meerendeels over 1903.

1. Algemeen overzicht betreffende het materieel over 1903 en het eerste kwartaal van 1904.
2. Specificatie betreffende de samenstelling van het personeel op ult. 1902 en ult. 1903.
3. Statistiek over 1903 betreffende de aanvulling van en de verliezen aan personeel.
4. Opgaven betreffende hetgeen de in de laatste jaren voor rekening der Indische geldmiddelen gebouwde schepen der Indische militaire marine nieuw hebben gekost en wat er sedert tot ult. 1903 voor onderhoud, herstelling, enz. aan ten koste is gelegd (deze laatste opgaven ook voor de schepen van het auxiliair eskader).
5. Opgaven over het tijdvak 1 April 1903 t/m 31 Maart 1904 betreffende het dokken, enz. door schepen der oorlogsmarine (en ook door die der gouvernementsmarine) te Soerabaja (marine-etablisement), te Sabang op Poelò Wè (gouvernementsdok) en te Tandjoeng Priok (particuliere werf).
6. Opgaven nopens de kosten en de productie van het marine-etablisement te Soerabaja over 1899 t/m 1903.

1. Algemeen overzicht der schepen en vaartuigen

van het Indisch en van het auxiliair eskader.

N A M E N DER S C H E P E N.		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Geschut.		Torpedo- inrich- tingen.			15.	16.	17.	18.	19.	Afte leggen weg in zeemijlen met nor- malen voorraad.	
		10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	Soort.	Aantal stukken.	Buizen.	Kanonnen.	Sparren.	Stoomvermogen in indicateur- paardkrachten.	Grootste proefvoortwaart. 5)	Brandstof- (steenkolen-) berg- ruimte in M³. 6)	Grootste vol te houden dienst- vaart.	Vaart bij voordelig brandstof- verbruik.	Bij de vaart van kolom 18.	Bij de vaart van kolom 19.
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
INDISCHE MILI																						
Pantserdekkorvet.																						
Sumatra.	10	S.	1888 Amsterdam (Kon. fabriek voor stoom- en andere werktuigen)	A. . . . 1890 B. . . . 22 Nov. 1891	70	11.3	42.5	1720	Kan. v. 21 c.M. A. n°. 2 " " 15 " " " 2 " " 12 " L.A. " 1 " " 7.5 " A. " 1 " " 3.7 " " 4 " rev. v. 3.7 c.M. " 2 Mr. v. 7.5 c.M. A. " 1	1 1 1 1 2 1	12	2				2350	15.6	210 280				
Flottieljevaartuigen.																						
Java.	1	I.J. K.	1885 Fijenoord (Nederl. stoom- bootmaatsch.)	A. . . . 1885 B. . . . 8 Juni 1886	62.6	9.5	43	1300	K. v. 15 c.M. K.A. n°. 1 " " 12 " K.A. " 1 " " 7.5 " A. " 1 " " 3.7 " " 2 Mr. v. 7.5 " A. " 1	1 3 1 2 1	8				1017	12.6	200	9	6.25	1700 c)	2164 c)	
Bali.	1	I.J. Z.	1877 Fijenoord (Nederl. stoom- bootmaatsch.)	A. . . . 1878 B. . . . 14 Nov. 1883	53.6	9	37	853	K. v. 7.5 c.M. A.	2						400	9	100	8.25	6	1500 a)	2000 a)
Ceram.	1	S. Z.	1886 Vlissingen (Kon. Maat- schappij „de Schelde“)	A. . . . 1887 B. . . . 29 Oct. 1887	52.85	7.8	32	550	K. v. 12 c.M. K.A. n°. 1 " " 7.5 " A. " 1 " " 3.7 " " 2 Mr. v. 7.5 c.M. A. " 1	3 1 2 1	7				685	10.56	84	10.5	4.5	1400 a)	2170 a)	

1) I.J. = ijzer; C. = compound; S. = staal; H. = hout; Cp. = composite; K. = gekoperd; Z. = gezinkt.
2) Lengte van den romp over alles.
3) Breedte van den romp op het grootschap over de buitenhuid zonder uitbouwels.
4) Grootste diepgang van den romp bij normale toelading, stoomketels op peil.
5) Met schepen 4 uren, met torpedobooten 2 uren volgehouden.
6) Waar in kolom 17 tweeërlei getallen zijn opgegeven, heeft men te denken aan eene normale en aan eene maximale brandstofberging.

Pantser in millimeters. 1)				Bevoord. zich op 31 December 1903:	BEMANNING.						Toestand op 1 April 1904.			Bijzondere aan-teekeningen.	Verrichtingen, bewegingen, enz., gedurende het tijdvak 1 April 1903 tot en met 31 Maart 1904. (Zie voor het dokken en herstellen de opgaven sub 5 van deze bijlage.)
Gordel.	Toren of barbette.	Comm. toren.	Dek.		Bepaalde sterkte (ongerekend de als bovenveroorloogde toegepaste verhooging).		Aanwezige sterkte volgens op onderstaand tijdstip laatst ontvangen weekrapport.				Romp.	Werktuigen.	Ketels.		
					Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.					
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.
.....		150 C	38 S	in Nederland voor grootte herstel-lingen											
.....				in dienst.	71	33	67	33	69	36	bruik-baar	vrij goed	even bruik-baar.	De ketels zijn oud (van 1886) en zullen waarschijnlijk in 1904 door nieuwe vervangen worden, welke reeds gereed en bij het marine-etablisement in conservatie zijn.	Vertrok 11 Mei 1903 van Soerabaja naar Menado, waar het schip den 17 den d. a. v. aankwam. Van 23 Mei tot 13 Juni en van 18 Juni tot 8 Juli werden reizen tot vlag- en machtsvertoon gemaakt naar de Sangi- en Talaue-eilanden en de Tomini-bocht. Op 12 Juli vertrok de Java naar de noordkust om eenige landschappen tusschen de Minahasa en Kwandang te bezoeken, vervolgens deed deze bodem de baai van Amoerang aan en zette den 17 den d. a. v. koers naar Ternate. In de laatste helft van Juli maakte de Java eene reis naar Batjan en Tidore, terwijl in Augustus een reis gemaakt werd naar de noordkust van Halmahera en naar de noordkust van Nieuw-Guinea, waarbij de Mapi-eilanden bezocht werden. Van 2 tot 6 September bezocht het schip van uit Manokwari de Schouten-eilanden, keerde 8 September te Ternate terug en vertrok vervolgens naar Soerabaja. Den 15 den October vertrok het schip in groeps-verband met de Ceram van Soerabaja naar de residentie Amboina en van de hoofdplaats uit werd een tocht naar de Tanimbar-eilanden ondernomen. Na opheffing van het groepsverband keerde de Java 16 November naar Ambon terug en zette 23 November de reis naar Ternate voort. In December werd van Manokwari eene reis gemaakt tot vlag- en machtsvertoon naar het eiland Jappen en de Schouten-eilanden, waarna de reis via Menado naar Makasser werd vervolgd. Op 19 Januari 1904 werd de Java wederom naar Menado gedirigeerd en werd eene reis gemaakt tot vlag- en machtsvertoon naar de Tomini-bocht, om vervolgens 21 Februari te Makasser terug te keeren.
.....				in dienst.	70	46	24	72	23	75	bruik-baar	vrij goed	bruik-baar	De romp vertoont onderdoms-gebreken	Bleef uitsluitend bestemd ten dienste der hydrographie. Zette het opnemingswerk ter zuidkust van Celebes geregeld voort en vertrok medio Februari 1904 naar de zuidoost- en zuidkust van Borneo om aldaar opnemingen te doen.
.....				in dienst.	52	31	52	30	55	28	goed	goed	goed		Na te Soerabaja eenige voorzieningen te hebben ondergaan, vertrok het schip 9 April 1903 naar Ambon. Na van 20 April tot 19 Mei eene reis gemaakt te hebben naar de Tanimbar-eilanden, werd het schip naar de residentie Timor gedirigeerd en kwam 5 Juni te Timor Koepang aan. Van 15 tot 23 Juni werd een kruistocht gemaakt langs de zuidkust van Flores en de noordkust van Soemba; vervolgens maakte deze bodem van 28 Juli tot 5 Augustus eene reis naar Larantoea en Ende en vertrok 10 Augustus naar Makasser om, na aanvulling van den kolenvoorraad, de reis naar Soerabaja te ver- volgen. Na een gemeenschappelijken tocht met de Java naar de Tanimbar-eilanden, zette de Ceram 16 November haar kruistocht tusschen die eilanden voort en keerde 23 November te Ambon terug. Van 6 tot 19 December werd via de Tanimbar-eilanden eene reis gemaakt naar de Aroe-eilanden om aldaar toezicht op de parelvisscherij te houden. Van 11 tot 16 Januari 1904 werd eene oef- ningsreis gemaakt en vervolgens maakte het schip van 25 Januari tot 2 Februari 1904 eene reis naar Zuid- Ceram en Saparoea. Na in het laatst van Februari nog een bezoek gebracht te hebben aan Banda, bleef de Ceram verder te Ambon gestationneerd.

a) Uitkomsten verkregen met Ombilin-kolen.
b) " " " Carliif-kolen.
c) " " " Australische kolen.
d) Uitkomsten verkregen met Japansche kolen.
e) " " " Borneo-kolen.

N A M E N D E R S C H E P E N.	Aantal schroeven.	Op stapel gezet.	A. Te water gelaten. B. In Ned.-Indië aangekomen of alliair in dienst gesteld.	Grootste lengte in M. 2)	Grootste breedte in M. 3)	Grootste diepgang in d.M. 4)	Waterverschuiving in M ³ zee- water (1026 K.G.).	Geschut.		Torpedo- inrich- tingen.			Stoomvermogen in indicateur- paardekrachten.	Grootste proefvoortwaart. 5)	Brandstof- (steenkolen-) berg- ruimte in M ³ . 6)	Grootste vol te houden dienst- vaart.	Vaart bij voordeel brandstof- verbruik.	Af te leggen weg in zeemijlen met nor- malen voorraad.		
								Soort.	Aantal stukken.	Buisen.	Kanonnen.	Sparren.						Bij de vaart van kolom 18.	Bij de vaart van kolom 19.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
Flores	1	S. Z.	1886 Amsterdam (Kon. fabriek voor stoom- en andere werktuigen)	A. . . . 1887 B. . . . 28 Oct. 1887	52.85	7.8	34.5	550	K. v. 12 c.M. K.A. n°. 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " " Mr. v. 7.5 c.M. A.	3 1 2 1 7				540	11	90	10	7	1200 e)	1600 e)
Lombok	1	S. Z.	1890 Amsterdam (Huyens en van Gelder)	A. . . . 1891 B. . . . 21 Mei 1892	52.45	8.3	33.5	600	K. v. 12 c.M. K.A. n°. 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " " Mr. v. 7.5 c.M. A.	3 1 2 1 7				990	12.2	85				
Sumbawa	1	S.	1890 Vlissingen (Kon. Maat- schappij „de Scheide“)	A. . . . 1891 B. . . . 7 Juni 1892	53.25	8.4	34.5	600	K. v. 12 c.M. K.A. n°. 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " " Mr. v. 7.5 c.M. A.	3 1 2 1 7				930	12.5	88	10.5	7	1170 a)	1900 a)
Borneo	1	Cp. K.	1892 Glasgow (Clydebank J. en E. Thomson)	A. . . . 1892 B. . . . 6 Febr. 1894	53.86	9.45	40.5	800	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	4 1 2 2 1 10				1040	13.23	155				
Nias	2	S.	1894 Amsterdam (Huygens en van Gelder)	A. . . . 1895 B. . . . 1 April 1896	53.9	9.44	36	812.38	K. v. 12 c.M. K.A. n°. 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " " Mr. v. 7.5 c.M. A.	3 1 4 1 9				1227	13.05	148	10	8	1400 c)	1900 c)
Mataram	2	S.	1895 Amsterdam (Huygens en van Gelder)	A. . . . 1896 B. . . . 31 Maart 1897	53.9	9.44	36.5	809.52	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 2 1 10				1345	12.95	154				
Edi	2	S.	1896 Vlissingen (Kon. Maat- schappij „de Scheide“)	A. . . . 1897 B. . . . 13 Aug. 1897	53.9	9.44	36.5	820	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 2 1 10				1235	12.8	149	10	8	1440 a)	200 a)

Pantser in millimeters. 1)				Bevond zich op 31 December 1903:	BEMANNING.						Toestand op 1 April 1904.			Bijzondere teekeningen.	Verrichtingen, bewegingen, enz. gedurende het tijdvak 1 April 1903 tot en met 31 Maart 1904. (Zie voor het dokken en herstellen de opgaven sub 5 van deze bijlage.)
Gordel.	Toren of barbette.	Comm. toren.	Dek.		Bepaalde sterkte (ongerekend de als bovenrol toegestane verhoogings)		Aanwezige sterkte volgens op onderstaand tijdstip laatst ontvangen weekrapport.				Romp.	Werktuigen.	Ketels.		
					Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.					
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.
				in dienst	52	31	68	35	65	29	vrij goed	goed	vrij goed		Bleef aangewezen voor den dienst in de Zuid- en Oosterafdeling van Borneo, met standplaats Bandjermasin. Van daar werden verschillende reizen gemaakt op de rivieren en langs de kust. Na afloop van de opneming van de Boven-Mahakam keerde het schip 22 April 1903 ter hoofdplaats terug. Op 6 Mei vertrok het schip met het politie- en communicatievaartuig <i>Selatan</i> op sleeptouw naar Soerabaja. Na te Soerabaja gedokt te zijn, bezocht de <i>Flores</i> de verschillende rivieren in het landschap Kota Waringin en keerde 25 Mei te Bandjermasin terug. Na in Juli en Augustus eenige kleine tochten ondernomen te hebben op de rivieren, werd van 27 Augustus tot 24 September eene reis gemaakt naar de zuidoost- en oostkust. In November werden eenige reizen gemaakt ten einde een onderzoek in te stellen naar een defect aan den telegraafkabel. In December werd de Boven-Barito bezocht. Van 7 tot 15 Januari 1904 maakte de <i>Flores</i> eene reis naar Tandjoeng Priok waarna in het laatst van Januari de Boven-Barito weder werd opgevaren. Van 9 tot 24 Februari bezocht deze bodem het landschap Pegatan. In Maart werd het schip, in verband met het weder oplevende verzet in de bovenstreken, naar de bovenrivieren gezonden.
				in dienst als tijdelijk stoomschip der gouvernementsmarine.							goed	goed	goed		Sedert 11 Juni 1900 te Soerabaja buiten dienst. Van 1 September 1903 af doet de <i>Lombok</i> als tijdelijk stoomschip der gouvernementsmarine dienst in Zuid Nieuw-Guinea.
				in dienst.	53	31	57	31	52	30	vrij goed	goed	goed	De huid onder de waterlijn is zwaar en diep geput.	Werd 28 November 1903 aan de scheepsmacht in de wateren van Atjeh onttrokken en vertrok via Tandjoeng Priok naar Soerabaja, met het gouvernementsstoomertje <i>Marie</i> op sleeptouw, waar het schip 20 December aankwam. Op 14 Januari 1904 werd eene reis ondernomen naar Laboan Hadji, van waar de landingsdivisie tochten maakte op Oost-Lombok. Vervolgens werden twee tochten gemaakt ter opsporing van het stoomschip <i>Wilhelm</i> en, na 8 Februari te Soerabaja teruggekeerd te zijn, werd de <i>Sumbawa</i> den 17den d.v. naar Makassar gedirigeerd, waar het schip 19 Februari aankwam. Na aldaar vervangen te zijn door de <i>Jara</i> , vertrok het schip 25 Februari naar Soerabaja.
				buiten dienst.										De herstellingen zijn beëindigd.	Sedert 6 December 1899 te Soerabaja buiten dienst.
				in dienst	59	34	59	32	57	33	vrij goed	goed	goed	Het ijzeren dek onder het machinistenlogies is door roest aangetast. De huidplaten nabij de waterlijn zijn zwaar geput.	Bleef toegevoegd aan de scheepsmacht in de wateren van Atjeh.
				buiten dienst.							goed	goed	goed		Werd 18 Februari 1904, na herstellingen te hebben ondergaan, te Soerabaja in dienst gesteld en bleef aldaar gestationeerd. In het laatst van Maart deed het schip eene reis naar de Java-zee.
				in dienst.	59	34	58	34	61	38	goed	goed	goed		Na beëindiging van de opdracht tot het oplossen van het telegraafkabeltracé Shanghai-Palao-Menado en Palao-Guam, keerde het schip 19 Juli 1903 te Soerabaja terug. Op 8 September vertrok het naar Makassar om van daar uit het telegraafkabeltracé Makassar-Balikpapan op te looden en keerde in het laatst van September weder te Soerabaja terug. Den 20sten November vertrok deze bodem naar Oele Lheue en werd den 27sten d. v. toegevoegd aan de scheepsmacht in de wateren van Atjeh, aan welke scheepsmacht de <i>Edi</i> 11 Februari 1904 weder werd onttrokken, waarna het schip via Emmahaven naar Tandjoeng Priok vertrok. Sedert 22 Februari is de <i>Edi</i> in den Riouw-archipel gestationeerd.

N A M E N		Aantal schroeven.	Op stapel gezet.	A. Te water gelaten. B. In Ned.-Indië aangekomen of aldaar in dienst gesteld.	Grootste lengte in M. 2)	Grootste breedte in M. 3)	Grootste diepgang in d.M. 4)	Waterverplaatsing in M³ zee- water (1026 K.G.).	Geschut.	Torpedo- inrich- tingen.			Stoomvermogen in indicateur- paardekrachten.	Grootste proeflochtvaart. 5)	Brandstof- (steenkolen-) berg- ruimte in M³ 6)	Grootste vol te houden dienst- vaart.	Vaart bij voordeel brandstof- verbruik.	Aft te leggen weg in zeemijlen met nor- malen voorraad.		
DER S C H E P E N.									Soort.	Aantal stukken.	Buizen.	Kanonnen.						Sparren.	Bij de vaart van kolom 18.	Bij de vaart van kolom 19.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
Serdang	2	S.	1896 Vlissingen (Kon. Maat- schappij 'de Schelde')	A. . . . 1897 B. . . 7 Dec. 1897	53.9	9.44	36.9	810	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 1	1290	12.9	149							
Koeti	2	S.	1897 Amsterdam (Nederlandsche scheepbouw- maatschappij)	A. . . . 1898 B. . . 5 Nov. 1898	53.7	9.44	36	800.47	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 1	1412	13.51	144	11.5	8.5	1650 b)	2300 a)			
Siboga	2	S.	1897 Amsterdam (Nederlandsche scheepbouw- maatschappij)	A. . . . 1898 B. . . 25 Jan. 1899	53.7	9.44	36	800.45	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 1	1395	13.83	144	11.4	9	1400 a)	2200 a)			
Assahan	2	S.	1899 Rotterdam (Maatschappij voorscheeps- en werktuigbouw 'Fijenoord')	A. . . . 1900 B. . . 40 Jan. 1901	53.7	9.44	36	814	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 1	1353	13.95	142	11.5	9.5	1900 a)	2550 a)			
Vischtorpedobooten.																				
Cerberus	1	S.	1887 Vlissingen (Kon. Maat- schappij 'de Schelde')	A. . . . 1888 B. . . 6 Febr. 1889	38.22	3.96	14.2 (21) f)	88	K. v. 3.7 c.M.	2	831	16.28	15.6							
Hydra	1	S.	1899 Poplar. (Yarrow en C ^o .)	A. . . . 1900 B. . . 17 Nov. 1900	39.62	4.12	12.25 (20.4) f)	101	K. v. 3.7 c.M.	2	1201	24.3	22.5	17.5	8	390 b)	1500 b)			
Sylla	1	S.	1899 Poplar. (Yarrow en C ^o .)	A. . . . 1900 B. . . 17 Nov. 1900	39.62	4.12	12.25 (20.4) f)	101	K. v. 3.7 c.M.	2	1201	24.3	22.5	17.5	8	390 b)	1500 b)			
Minotaurus	1	S.	1902 Vlissingen (Kon. Maat- schappij 'de Schelde')	A. . . . 1903 B. . . 31 Oct. 1903	39.62	4.12	12.4 (20.6)	96.6	K. v. 3.5 c.M.	2	1306	24.4	22.5							
Python	1	S.	1902 Vlissingen (Kon. Maat- schappij 'de Schelde')	A. . . . 1903 B. . . 31 Oct. 1903	39.62	4.12	12.4 (20.6)	96.6	K. v. 3.5 c.M.	2	1269	24.96	22.5							
Sphinx	1	S.	1902 Vlissingen (Kon. Maat- schappij 'de Schelde')	A. . . . 1903 B. . . 31 Oct. 1903	39.62	4.12	12.45 (20.7)	97	K. v. 3.5 c.M.	2	1368	24.4	22.5							
Opnemingsvaartuigen																				
Makassar	1	IJ. Z.	1876 Amsterdam (Kon. fabriek van stoom- en andere werktuigen)	A. . . . 1877 B. . . 7 Nov. 1877	54	9	37	880	K. v. 7.5 c.M. A.	2	315	8.6	120	7.5	5.25	1500 c)	1600 c)			

f) De cijfers tusschen () vermeld, duiden aan den diepgang van deelen, die uitsteken.

Pantser in millimeters. 1)				Bevond zich op 31 December 1903:	BEMANNING.						Toestand op 1 April 1904.			Bijzondere aan-teekeningen.	Verrichtingen, bewegingen, enz. gedurende het tijdvak 1 April 1903 tot en met 31 Maart 1904. (Zie voor het dokken en herstellen de opgaven sub 5 van deze bijlage.)
Gordel.	Toren of barbette.	Comm. toren.	Dek.		Bepaalde sterkte (ongerekend de als bovenrol toegestane verhooging).		Aanwezige sterkte volgens op onderstaand tijdstip laatst ontvangen weekrapport.				Romp.	Werktuigen.	Ketels.		
					Euro-peanen.	Inlan-ders.	31 Dec. 1902.		31 Dec. 1903.						
							Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.					
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.
				buiten dienst.							goed	goed	goed	De herstellingen zijn beëindigd.	Sedert 1 Januari 1902 te Soerabaja buiten dienst.
				in dienst.	59	34	57	32	59	33				Ondergaat herstellingen.	Keerde 17 April 1903 van eene reis naar de Aroe-eilanden te Ambon terug en vertrok vervolgens naar Soerabaja. Na gedokt en gerepareerd te zijn, maakte het schip in de laatste helft van Juni eene reis naar de monding van de Barito-rivier en daarna eene oefeningsreis in Straat Madoera. Op 15 Juli werd van Soerabaja via Tandjoeng Priok koers gezet naar de Westeraf-deeling van Borneo, waar tot 4 September de mondingen van de Kleine Kapoens-, Ambawang- en Kleine Koeboe-rivieren werden opgenomen. Van September 1903 t/m Januari 1904 vervulde deze bodem eene opdracht betreffende de defensie in de Java-zee, en werd vervolgens 18 Februari te Soerabaja buiten dienst gesteld.
				in dienst.	59	24	62	38	75	45	goed	goed	goed		Bleef tot 2 Maart 1904 deel uitmaken van de scheeps-macht in de wateren van Atjeh, en werd daarna, tot handhaving der neutraliteit in den oorlog tusschen Rusland en Japan, naar Tandjoeng Priok gedirigeerd.
				in dienst.	59	34	58	32	61	32	goed	goed	goed	Ondergaat eenige herstellingen.	Behoorde tot de scheepsmacht in de wateren van Atjeh en werd 29 Augustus 1903 naar Emmahaven gezonden. Van daar maakte het schip geregeld kruis-tochten naar de Mantawai-eilanden tot 15 December en keerde vervolgens naar Atjeh terug. Op 16 Februari werd het schip wederom aan de scheepsmacht in de wateren van Atjeh onttrokken en verbleef sedert te Soerabaja.
				in herstelling.										De boot wordt voorzien van 2 waterpijpketels; werktuigen en romp worden hersteld.	Op de helling te Soerabaja.
				in dienst.							goed	goed	goed	De schroefas is ingevreten.	Was te Soerabaja gestationneerd en deed van daar veelvuldige vaar-oefeningen. Van 1 April tot 12 Mei 1903 werd eene oefeningsreis gemaakt langs de noordkust van Java naar Tandjoeng Priok en de Duizend-eilanden en werd deelgenomen aan de manoeuvres van de Java-divisie. Den 16den Februari 1904 werd de boot van Soerabaja, via Tandjoeng Priok en Riouw, naar Sabang gezonden, waar verder station werd gehouden.
				in dienst.	89	56	46	34	70	55	goed	goed	goed	De schroefas is ingevreten.	Als voren.
				in dienst.							goed	goed	goed		Kwam 17 November 1903 uit Nederland te Soerabaja aan en bleef daar gestationneerd.
				in dienst.							goed	goed	goed		Als voren.
				in dienst.							goed	goed	goed		Kwam 17 November 1903 uit Nederland te Soerabaja aan en bleef daar gestationneerd tot 16 Februari 1904, toen deze boot, via Tandjoeng Priok en Riouw, naar Sabang werd gezonden om aldaar station te houden.
				buiten dienst.			21	73						Het schip wordt vertimmerd tot munitie-schip.	Zette het opnemingswerk ter noordcoastkust van Borneo voort en werd, na afloop daarvan, 27 November te Soerabaja buiten dienst gesteld.

N A M E N DER S C H E P E N.	Aantal schroeven.	Samenstelling, 1)	Op stapel gezet.	A. Te water gelaten. B. In Ned.-Indië aangekomen of aldaar in dienst gesteld.	Grootste lengte in M. 2)	Grootste breedte in M. 2)	Grootste diepgang in d M. 4)	Waterverplaatsing in M ³ zee- water (1026 K.G.).	Geschut.		Torpedo- inrich- tingen.			Stoomvermogen in indicateur- paardekrachten.	Grootste proeflochtvaart. 5)	Brandstof- (steenkolen-) berg- ruimte in M ³ 6)	Grootste vol te houden dienst- vaart.	Vaart bij voordeelig brandstof- verbruik.	Af te leggen weg in zeemijlen met nor- malen voorraad.	
									Soort.	Aantal stukken.	Buizen.	Kanonnen.	Sparren.						Bij de vaart van kolom 18.	Bij de vaart van kolom 19.
<i>Van Gogh</i>	1	Cp. K.	1897 Rotterdam. (P. Smit Jr.)	A. . . . 1898 B. . . 4 Juli 1898	56	8.3	31.8	700	K. v. 7.5 c.M. A.	2	...	...	...	386	10.1	95	8	6.25	2680 a)	3880 a)
<i>Van Doorn</i>	1	Cp. K.	1899 Rotterdam (Maatschappij "de Maas")	A. . . . 1901 B. . 15 Dec. 1901	54	8.3	31.8	700	K. v. 7.5 c.M. A.	2	...	...	...	350	9.02	108	7.6	7	3145 b)	3432 b)
Wachtschip.																				
<i>Koning der Nederlanden</i>	—	IJ. Z.	1871 Amsterdam (Rijkswerf)	A. . . . 1874 B. . 15 Juni 1876	85.3	15.2	...	...	K. v. 12 c.M. KA n ^o 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " "	6 1 2 9	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Oud Wachtschip.																				
<i>Bromo</i>	—	IJ. Z.	1873 Amsterdam. (Kon. fabriek voor stoom- en andere werktuigen)	A. . . . 1874 B. . 3 Sept. 1875	64.6	9.36	40	1350	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Oud Panterschip.																				
<i>Prins Hendrik der Neder- landen</i>	2	IJ.	1865 Birkenhead. (Gebr. Laird)	A. . . . 1866 B. . 25 Mei 1876	73.2	13.4	54.4	3375	K. getr. v. 23 c.M.	4	...	...	...	2000	11.4	475	...	...	...	...
Oorlogsstoomjacht.																				
<i>Satelliet</i>	1	IJ.	1877 Slikkerveer. (Arie Smit)	A. . . . 1877	29.13	6.13	26	212	...	...	...	...	...	135	9	60	...	...	...	...

AUXILIAIR

Panterscheepen.																				
<i>Piet Hein</i>	2	S.	1893 Fijenoord (Nederlandsche stoomboot- maatschappij)	A. . . . 1894 B. . 16 Maart 1899	86.2	14.3	52.3	3520	K. v. 21 c.M. A. n ^o 1. " " 15 " " " " " " 7.5 " " n ^o 1. " " 3.7 " " "	3 2 6 8 19	1	2	...	4736	16.12	330	...	...	...	...
<i>Koningin Regentes</i>	2	S.	1898 Amsterdam. (Rijkswerf)	A. . . . 1900 B. . 2 Jan. 1903	96.60	15.20	57	4950	K. v. 24 c.M. " " 15 " " n ^o 1. " " 7.5 " " A. 3. " " 7.5 " " A. " " 3.7 " " A. Mr. " 7.5 " A.	2 4 8 4 2 22	1	2	...	7290	16.91 bij een diep- gadg van 54.6	765	13.25	8.75	1700 b)	5500 b)

g) Gepantserde hoofden van 150 m.M.

Pantser in millimeters. 1)				Beyond zich op 31 December 1903.	BEMANNING.						Toestand op 1 April 1904.			Bijzondere aan - teekeningen.	Verrichtingen, bewegingen, enz. gedurende het tijdvak 1 April 1903 tot en met 31 Maart 1904. (Zie voor het dokken en herstellen de opgaven sub 5 van deze bijlage.)
Gordel.	Toren of barbette.	Comm. toren.	Dek.		Bepaalde sterkte (ongerekend de als bovenrol toegestane verhooging).		Aanwezige sterkte volgens op onderstaand tijdstip laatst ontvangen weekrapport.				Romp.	Werktuigen.	Ketels.		
					Euro-peanen.	Inlan-ders.	31 Dec. 1902.		31 Dec. 1903.						
							Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.					
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.
...	...	...	...	in dienst.	24	61	19	59	23	76	goed	goed	goed	Zal binnenkort eenige kleine herstellingen moeten ondergaan.	Zette de opnemng voort van de eilanden en straten beoosten Java.
...	...	...	...	in dienst.	24	57	...	...	20	65	goed	goed	goed	...	Werld aan de gouvernements marine onttrokken en 27 November 1903 te Soerabaja als opnemingsvaartuig in dienst gesteld. Begin Februari 1904 vertrok het schip naar de zuidkust van Borneo.
...	...	...	...	in dienst.	127	42	154	157	257	98	goed	...	...	...	Bleef dienst doen als wachtschip te Soerabaja.
...	...	...	...	buiten dienst.	...	...	...	...	...	...	bruik-baar	...	...	...	Sedert 1 December 1899 te Soerabaja in conservatie. Doet, zoo noodig, dienst als logementschip.
114 63 Y	276.182 Y.	...	16 Y.	buiten dienst.	...	...	...	...	...	...	vrij goed	...	...	In verband met de bestemming als munitieschip zijn eenige wijzigingen aangebracht.	Bleef dienst doen als munitiebergplaats.
...	...	...	...	buiten dienst.	...	...	...	...	...	...	bruik-baar	bruik-baar	even bruik-baar	...	Sedert 24 Januari 1903 tijdelijk afgestaan aan het departement der burgerlijke openbare werken voor den waarnemingsdienst in Straat Madoera.

ESKADER.

150.100 S.	240 S.	240 S.	50 S. g)	in Neder- land.			258	13																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
---------------	-----------	-----------	----------------	-----------------------	-------	-------	-----	----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

N A M E N DER S C H E P E N.		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
		Aantal schroeven.	Samenstelling 1)	Op stapel gezet.	A. Te water gelaten. B. In Ned-Indië aangekomen of aldaar in dienst gesteld.	Grootste lengte in M. 2)	Grootste breedte in M. 3)	Grootste diepgang in d.M. 4)	Waterverplaatsing in M³ zee- water (1026 K.G.).	Geschut.	Soort.	Aantal stukken.	Buizen.	Kanonnen.	Sparren.	Stoomvermogen in indicateur- paardekrachten.	Grootste proefvoortvaart. 5)	Brandstof- (steenkolen-) berg- ruimte in M³ 6)	Grootste vol te houden dienst- vaart.	Vaart bij voordeel brandstof- verbruik.	Bij de vaart van kolom 18.	Bij de vaart van kolom 19.
Pantserdekschepen.																						
Gelderland		2	S.	1897 Rotterdam. (Maatschappij voor scheeps- en werktuig- bouw „Fijenoord”)	A. . . . 1898 B. . . . 29 Jan. 1901	94.7	14.82	54	4033	K. v. 7.5 c.M. A. „ „ 15 „ „ n°. 3 „ „ 12 „ „ „ 2 „ „ 7.5 „ „ „ 2 „ „ 3.7 „ „ „ 2 „ rev. v. 3.7 c.M. „ v. 7.5 c.M. A. Mr. v. 7.5 c.M. A.		2 6 4 8 4 2 2	1	3	...	9807	20 05	977	18	11.4	1300 b)	3300 b)
Utrecht		2	S.	1897 Amsterdam. (Rijkswert)	A. . . . 1898 B. . . . 20 Juni 1902	94.7	14.82	54	4032	K. v. 15 c.M. n°. 3 „ „ 12 „ „ „ 2 „ „ 7.5 „ „ „ 2 „ „ 3.7 „ „ „ 2 „ rev. v. 3.7 c.M. „ v. 7.5 c.M. A. Mr. v. 7.5 c.M. A.		2 6 4 8 4 2 2	1	3	...	10167	19 61	1000	16	6	1600 b)	5600 b)
Noordbrabant		2	S.	1897 Vlissingen. (Kon. Maat- schappij „de Schelde”)	A. . . . 1899 B. . . . 23 Maart 1901	94.7	14.82	54	4033	K. v. 15 c.M. n°. 3 „ „ 12 „ „ „ 2 „ „ 7.5 „ „ „ 2 „ „ 3.7 „ „ „ 2 „ rev. v. 3.7 c.M. „ v. 7.5 c.M. A. Mr. v. 7.5 c.M. A.		2 6 4 8 4 2 2	1	3	...	10067	20.08	970	16.5	11.1	2000 b)	4000 b)

Pantser in millimeters. 1)					Bevond zich op 31 December 1903:	BEMANNING.						Toestand op 1 April 1904.			Bijzondere aan-teekeningen.	Verrichtingen, bewegingen, enz. gedurende het tijdvak 1 April 1903 tot en met 31 Maart 1904. (Zie voor het dokken en herstellen de opgaven sub 5 van deze bijlage.)
Gordel.	Toren of barbette.	Comm. toren.	Dek.	Bepaalde sterkte (ongerekend de als bovenrol toegestane verhooging).		Aanwezige sterkte volgens op onderstaand tijdstip laatst ontvangen weekrapport.				Romp.	Werktuigen.	Ketels.				
				Euro-peanen.		Inlan-ders.	31 Dec. 1902.		31 Dec. 1903.							
							Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.				Inlan-ders.			
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	
...	...	100 S.	50 S.	in dienst.	305	61	267	93	271	78	goed	goed	bruikbaar.	Van enkele ketels beginnen de waterpijpen slecht te worden.	Vertoefde gedurende April en Mei 1903 te Soerabaja ter reparatie en vertrok begin Juni naar Semarang om zich daar bij de vlag te voegen. Den 16den Juni vertrok het schip in divisieverband met de <i>Koningin Regentes</i> en de <i>Noordbrabant</i> naar Ampenan, van waar het deelnam aan de verschillende oefeningsreizen in divisieverband in Juli, Augustus en September. Na in het begin van October te Makassar zijn kolenvoorraad te hebben aangevuld en den 15den d. a. v. te Ampenan te zijn teruggekeerd, vertrok het schip 21 October van daar, nadat de commandant der Java-divisie zich ingescheept had, via Boeleleng naar Tabanan en nam deel aan de demonstratie tegen dat landschap. Op 26 October vertrok deze bodem met de <i>Koningin Regentes</i> in divisieverband naar Banjoewangi, van waar, ter evacuatie van een choleralijder, eene reis naar Soerabaja werd gemaakt, waarna het schip tot 10 November te Banjoewangi in quarantaine werd gehouden. Van daar werd 11 November via Soerabaja de reis naar Tandjoeng Priok aanvaard en gedurende December en Januari werden geregeld oefeningsreizen gemaakt naar de Duizend-eilanden en aangrenzende vaarwaters. Den 16den Januari 1904 werd deze bodem als vlaggeschip aangewezen ter vervanging van de <i>Koningin Regentes</i> . Sedert 12 Februari is het schip te Sabang gestationneerd.	
...	...	100 S.	50 S.	in dienst.	305	62	267	77	267	87	goed	goed	goed	...	Van Tandjoeng Priok werd geregeld deelgenomen aan de oefeningen van de Java-divisie in het westelijk deel der Java-zee, en 16 Mei 1903 maakte het schip in divisieverband met de <i>Zeeland</i> en de <i>Noordbrabant</i> eene reis naar Ampenan door Straat Soenda en langs de zuidkust van Java. Na in Juni, Juli en Augustus deelgenomen te hebben aan de oefeningsreizen der Java-divisie in het oostelijk deel van de Java-zee, werd deze bodem 23 September te Soerabaja in reparatie opgenomen. Na afloop der herstelling voegde de <i>Utrecht</i> zich 9 Februari 1904 bij de vlag te Tandjoeng Priok en werd 10 Februari in groepsverband met de <i>Noordbrabant</i> naar Sabang gedirigeerd, waar sedert station werd gehouden.	
...	...	100 S.	50 S.	in dienst.	305	61	256	81	329	65	goed	goed	goed	...	Na te Soerabaja gedokt te hebben, vertrok het schip 2 April 1903 naar Tandjoeng Priok, van waar in April en Mei geregeld werd deelgenomen aan de oefeningen der Java-divisie in het westelijk deel der Java-zee. Den 16den Mei vertrok het schip met de <i>Zeeland</i> en de <i>Utrecht</i> in divisieverband door Straat Soenda langs de zuidkust van Java naar Ampenan, van waar het begin Juni via Soerabaja naar Semarang vertrok, waar het zich bij de vlag voegde tijdens het bezoek van den soesoehoenan van Soerakarta. Op 16 Juni werd met de <i>Koningin Regentes</i> en de <i>Gelderland</i> de reis naar Ampenan in divisieverband aanvaard en den 18den d. a. v. ter reede geankerd. Gedurende Juli, Augustus en September werd van uit Ampenan geregeld deelgenomen aan de oefeningsreizen der Java-divisie in het oostelijk deel der Java-zee, en 23 September werd de reis naar Tandjoeng Priok aanvaard. Na in October eenige oefeningsreizen gemaakt te hebben naar de Duizend-eilanden, werd de <i>Noordbrabant</i> begin November naar Soerabaja gedirigeerd, van waar 25 November eene reis gemaakt werd, verband houdende met de defensie. Den 7den December kwam het schip weder te Tandjoeng Priok, waarna het op 16 Januari 1904 tijdelijk werd onttrokken aan de Java-divisie en naar Sabang gedirigeerd, ten einde van bemanning te verwisselen met de <i>Friesland</i> , welke bodem een heen- en terugreis naar Nederland zou maken, waarvoor oorspronkelijk de <i>Noordbrabant</i> bestemd was. Den 23sten Januari weder aan de Java-divisie toegevoegd zijnde, vertrok deze bodem 1 Februari via Oele Lheue naar Tandjoeng Priok en kwam daar den 6den d. a. v. weder bij de vlag. Den 10den Februari vertrok de <i>Noordbrabant</i> in groepsverband met de <i>Utrecht</i> naar Sabang, waar sedert station werd gehouden.	

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1904—1905. 5. Ned.-Indië.

2. Specificatie betreffende het personeel der in Nederlandsch-Indië aanwezige oorlogsmarine bij het einde van elk der jaren 1902 en 1903.

OMSCHRIJVING.	Personeel der Indische militaire marine en van het auxiliair eskader, behalve dat van den stoomvaartdienst en het korps mariniers.			Stoomvaartdienst.			Mariniers.		Totalen.			
	Officieren.	Onderofficieren en minderen.		Officieren-machinist.	Onderofficieren en minderen.		Officieren.	Onderofficieren en minderen (Europeaanen).	Officieren.	Onderofficieren en minderen.		
		Europeaanen.	Inlanders.		Europeaanen.	Inlanders.				Europeaanen.	Inlanders.	Ten samen.
Ult. 1902 { Bepaalde sterkte a)	221	1408	410	8	524	478	7	416	236	2348	888	3236
Ult. 1902 { Aanwezige sterkte b)	207	1357	528	8	454	525	5	439	220	2250	1053	3303
Ult. 1903 { Bepaalde sterkte a)	210	1297	383	8	526	461	7	375	225	2198	844	3042
Ult. 1903 { Aanwezige sterkte b)	c) 216	d) 1329	d) 495	8	e) 549	f) 525	7	384	231	2262	1020	3282

a) Zonder de als „bovenrol" toegestane overschrijding, welke sedert Juni 1899, wat de inlandsche schepelingen betreft, voorloopig van 10 op 20 % is gebracht.

b) Onder de „Aanwezige sterkte" zijn ook de van boord geëvacueerden begrepen, ten getale van 4 officieren en 169 minderen op ult. 1902 en 7 officieren en 30 minderen op ult. 1903. Behalve het personeel, dat vast aangewezen is voor het vervullen van betrekkingen aan wal, op welk personeel (15 officieren en 4 schrijvers zoowel op ult. 1902 als op ult. 1903, ook bij de „Bepaalde sterkte" gerekend is, zijn nog gebezigd in functien of voor doeleinden, waarop bij de „Bepaalde sterkte"

niet was gerekend: op ult. 1902 9 officieren en 7 minderen en op ult. 1903 5 officieren en 18 minderen.

c) Hieronder 24 behorende tot den geneeskundigen dienst en 30 behorende tot het personeel der administratie. Onder de 162 zeeofficieren waren begrepen 18 adelborsten 1ste klasse.

d) Hieronder respectievelijk 474 Europeaanen en 62 inlanders in andere graden dan die van matroos of lichtmatroos. De verschillende graden van Europeesch en van inlandsch matroos waren op ult. 1903 bezet als volgt:

GRADEN.	Europeaanen.		Inlanders.		A A N M E R K I N G E N.
	Bepaalde sterkte.	Aanwezige sterkte.	Bepaalde sterkte.	Aanwezige sterkte.	
Matrozen 1ste klasse	225	288	16	18	De inlandsche matrozen van minderen graad dan de 1ste of 2de klasse worden enkel matrozen genoemd (zonder bijvoeging 3de klasse).
„ 2de „	215	224	16	1	
„ 3de „	293	265	157	245	
Lichtmatrozen	130	78	133	169	Onder de Europeesche lichtmatrozen telde men op ult. 1903 2 „jongens" en op ult. 1903 2 „jongens". Onder de inlandsche matrozen telde men op ult. 1902 25 matrozen-roerganger en 60 matrozen-looder en op ult. 1903 38 matrozen-roerganger en 43 matrozen-looder.
Te samen	853	855	322	433	
Op ult. 1902 waren deze totalen	957	923	348	464	

e) 88 hoofd-machinisten, machinisten en adspirant-machinisten, benevens aanstokerspersoneel 455 koppen.

f) 28 korporaal-vuurstoker, 65 vuurstokers-ollieman, 206 vuurstokers 1ste klasse en 216 vuurstokers 2de klasse.

3. Statistiek over 1903 der aanvulling en verliezen onder het tot de oorlogsmarine in Nederlandsch-Indië behorende personeel.

Aanvulling.	EUROPEANEN.		INLANDERS. a)
	Officieren.	Onderofficieren en minderen.	
Aangebracht uit Nederland:			
per oorlogsschepen <i>Koningin Regentes</i> , <i>Holland</i> , <i>Python</i> , <i>Minotaurus</i> , <i>Sphinx</i> en <i>Friesland</i>	54	718	
per mail	47	441	
Teruggekeerde gedeserteerden	„	„	24
Te samen	101	1159	24
Aangenomen in Indië	„	„	60
	101	1159	84
Totalen	1260	b) 84	

a) In percenten van de gemiddeld aanwezig geweest zijnde sterkte beliep in 1903 het verloop van het inlandsch personeel der oorlogsvloot als volgt: uithoofde van overlijden 4.5, afkeuring 1.22, desertie 5.27, verwijdering wegens veroordeeling 0.65, dienstbeëindiging 3.48, totaal 12.12, welke verhoudingscijfers over 1902 beliepen 1.28, 1.48, 5.64, 0.49 en 3.66 of totaal 12.55. Wat de aanvulling van het korps betreft, beliep het getal nieuw aangenomen en dat dergenen, die zich reëngageerden, respectievelijk 5.55 en 32.86 van de gemiddelde sterkte, tegen 46.15 en 18.83 in 1902.

Verliezen.	EUROPEANEN.		INLANDERS. a)
	Officieren.	Onderofficieren en minderen.	
Teruggekeerd naar Nederland:			
per oorlogsschepen <i>Koningin Wilhelmina der Nederlanden</i> , <i>Piet Hein</i> en <i>Zeeland</i>	38	893	
per mail c)	49	233	
Ontslagen	2	3	d) 55
Overleden	1	13	16
Gedeserteerd of vermist	„	5	46
	90	1147	117
Totalen	1237		117

b) In 1903 reëngageerden zich 349 inlandsche schepelingen.

c) Onder deze teruggekeerden zijn begrepen 110 afgekeurden voor verderen dienst in Indië.

d) Hieronder 7 wegens veroordeeling en 13 wegens afkeuring voor verderen dienst, zoodat het getal wegens dienstbeëindiging ontslagenen, in verband met het groot aantal van hen die zich reëngageerden (zie noot b), niet meer bedroeg dan 37.

4. Opgaven betreffende de kosten van dokken, schoonmaken, schilderen, herstellen en aanbrengen van wijzigingen aan de hieronder genoemde schepen der Indische militaire marine en van het auxiliair eskader (deze laatste voor zoover zij komen ten laste van de Indische begroting).

I. Schepen der Indische militaire marine. a)

N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië.	Jaar.	Jaarlijksche uitgaven aan herstellingen, enz.		N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië.	Jaar.	Jaarlijksche uitgaven aan herstellingen, enz.	
			Bedrag	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2)				Bedrag.	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2)
1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4.	5.
<i>Sumatra</i> (In Ned.-Indië aangeko- men 22 Nov. 1891).	f 1 066 000	1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903	f 6 113,23 5 827,52 25 772,22 32 476,56 93 433,50 8 905,47 ⁵ 14 026,94 ⁵ 35 680,77 16 780,42 11 713,09 9 242,90 6 458,41 ⁵ "	0.57 0.55 2.42 3.05 9.23 0.84 1.32 3.34 1.58 1.1 0.87 0.61 "	<i>Flores</i> (Aankomst als voren 28 Oct. 1887).	f 357 140	1887 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903	f " " " " " " " " " " " " " " " " 2 405,87 31,50 4 430,64 5 952,08 ⁵ 6 861,88 ⁵ 5 963,31 ⁵ 5 024,43 13 410 06 ⁵ 13 068,54 41 494,78 ⁵ 27 751 11 ⁵ 2 701 57 ⁵ 2 887,89 2 331,75 ⁵ 11 768,62 ⁵ 40,10	" " " " " " " " " " " " " " " " 0.67 0.01 1.16 1.67 1.92 1.67 1.41 3.75 3.66 11.62 7.77 0.76 0.81 0.65 3.29 0.01
			f 271 431,04 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 22 432,31	25.48 zijnde gemid- deld per jaar 2.1 %				f 145 824,17 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 9 001,49	40.83 zijnde gemid- deld per jaar 2.52 %
<i>Java</i> (Aankomst als voren 8 Juni 1886).	599 360	1886 1887 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903	f " " " " " " " " " " " " " " " " 5 412,80 13 132 07 ⁵ 3 029,20 ⁵ 3 987 85 ⁵ 57 332,02 77 000,71 ⁵ 55 336,49 ⁵ 3 262,05 ⁵ 2 929,33 ⁵ 1 701,65 ⁵ 158,47 9 863,66 ⁵ 7 873,87 10 960,34 ⁵ 18 775,80 ⁵	" " " " " " " " " " " " " " " " 0.90 2.19 0.51 0.66 9.58 12.85 9.23 0.54 0.49 0.38 0.03 1.65 1.32 1.83 3.13	<i>Ceram</i> (Aankomst als voren 29 Oct. 1887).	356 120	1887 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903	f " " " " " " " " " " " " " " " " 2 855,22 ⁵ 3 389,15 11 656,94 1 730,21 4 185,56 ⁵ 6 233,06 6 079,64 ⁵ 5 952,81 ⁵ 9 150,93 ⁵ 4 113 59 ⁵ 49 733,03 ⁵ 39 564,88 1 003 31 ⁵ 4 525,82 ⁵ 2 759,09 ⁵ 6 167,33 ⁵	" " " " " " " " " " " " " " " " 0.80 0.95 3.27 0.48 1.18 1.75 1.71 1.67 2.57 1.15 13.97 11.11 0.28 1.27 0.77 1.73
			f 270 816,36 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 15 475,22	45.19 zijnde gemid- deld per jaar 2.58 %				f 159 401,52 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 9 821,08	44.66 zijnde gemid- deld per jaar 2.76 %
<i>Borneo</i> (Aankomst als voren 6 Febr. 1894).	601 500	1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903	f 7 029,12 ⁵ 1 083,29 ⁵ 15 167,19 ⁵ 1 967,68 14 095,13 1 496,52 2 904,80 35 286,50 43 954,96 12 496,47 ⁵	1.17 0.18 2.52 0.33 2.33 0.25 0.48 5.87 7.31 2.08	<i>Lombok</i> (Aankomst als voren 21 Mei 1892).	448 000	1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903	f 3 791,05 ⁵ 4 149,96 2 882,60 " " " " " " 21 073,03 ⁵ 2 641,04 ⁵ 70,— 118,38 ⁵ 9 319,73 29 150,86 32 169,17 ⁵ 4 659,74	0.84 0.93 0.64 " " " " " " 4.70 0.59 0.02 0.03 2.08 6.51 7.18 1.04
			f 135 481,68 zijnde gemid- deld per jaar f 13 685,02	22.52 zijnde gemid- deld per jaar 2.28 %				f 110 026,48 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 9 485,04	24.56 zijnde gemid- deld per jaar 2.12 %

a) Deze opgaven betreffen alleen de na 1885 in dienst gestelde schepen.

b) Deze uitgaven betreffen eene groote herstelling aan romp, werktuigen en ketels.

c) Onder deze uitgaven zijn niet begrepen de kosten van de groote reparatie in Nederland uitgevoerd.

d) Onder deze uitgaven is begrepen een gedeelte der kosten voor de vervaardiging van een stel nieuwe stoomketels.

e) Onder dit bedrag is begrepen f 9 540,29⁵ voor den aanmaak van nieuwe ketels, welke in 1898 zijn ingezet.

f) Deze uitgaven betreffen eene groote herstelling aan romp, ketels en werktuigen, waaronder het versterken van het verband in het achterschip, naar aanleiding van het ten tweeden male breken van de schroefas.

g) Deze uitgaven zijn voornamelijk veroorzaakt door eene herstelling aan den romp ter versterking van het dekverband onder de kanonnen van 10.5 c M. A.
h) Deze uitgaven betreffen voornamelijk het verbeteren van de ventilatie in de machinekamer.
i) Deze uitgaven betreffen eene groote herstelling aan romp en ketel, zoomede de transformatie tot vischtorpedoboot.

N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië.	Jaar.	Jaarlijksche uitgaven aan herstellingen, enz.		N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië.	Jaar.	Jaarlijksche uitgaven aan herstellingen, enz.	
			Bedrag.	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2)				Bedrag.	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2)
1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4.	5.
<i>Hydra</i> (torpedoboot.) (Aankomst als voren 17 Nov. 1900).	f 171 200	1900 1901 1902 1903	f 438,80 ^a h) 7 096,36 ^a 3 041,10 ^a 3 549,45	0.26 4.49 1.78 2.07	<i>Python</i> (torpedoboot.) (Aankomst als voren 31 Oct. 1903).	f 166 433	1903	f 428,76 ^a zijnde gemid- deld per jaar f 2 143,82	0.26 zijnde gemid- deld per jaar 1.3 %
			f 14 725,72 ^a zijnde gemid- deld per jaar f 4 750,23	8.60 zijnde gemid- deld per jaar 2.77 %	<i>Minotaurus</i> (torpedoboot.) (Aankomst als voren 31 Oct. 1903).	166 433	1903	f 443,50 ^a zijnde gemid- deld per jaar f 2 217,53	0.27 zijnde gemid- deld per jaar 1.35 %
<i>Scylla</i> (torpedoboot.) (Aankomst als voren 17 Nov. 1900).	171 200	1900 1901 1902 1903	f 340,68 ^a h) 10 225,79 ^a h) 3 825,81 3 192,08 ^a	0.2 5.97 2.23 1.86	<i>Sphinx</i> (torpedoboot.) (Aankomst als voren 31 Oct. 1903).	178 765	1903	f 461,37 zijnde gemid- deld per jaar f 2 300,85	0.26 zijnde gemid- deld per jaar 1.3 %
			f 17 584,37 ^a zijnde gemid- deld per jaar f 5 672,38	10.26 zijnde gemid- deld per jaar 3.31 %					

a) Deze uitgaven betreffen in hoofdzaak het aanbrengen van wijzigingen voor betere ventilatie als anderszins.

II. Schepen van het auxiliair eskader.

N A A M V A N H E T S C H I P.	Jaar.	Kosten van dokken, enz.
<i>Piet Hein</i> (In Ned.-Indië aangekomen 16 Maart 1899.)	1899 1900 1901 1902 1903	f 1 143,17 1 239,74 ^a 1 518,02 ^a 4 131,41 "
<i>Gelderland</i> (Aankomst als voren 29 Jan. 1901.)	1901 1902 1903	3 019,88 3 122,18 2 298,22 ^a
<i>Noordbrabant</i> (Aankomst als voren 23 Maart 1901.)	1901 1902 1903	1 558,90 ^a 4 511,37 2 926,08 ^a
<i>Zeeland</i> (Aankomst als voren 25 Maart 1902.)	1902 1903	3 331,72 ^a 2 008,43
<i>Utrecht</i> (Aankomst als voren 20 Juni 1902.)	1902 1903	1 723,53 2 478,96 ^a
<i>Koningin Regentes</i> (Aankomst als voren 2 Jan. 1903.)	1903	11 968,76 ^a
<i>Holland</i> (Aankomst als voren 22 Oct. 1903.)	1903	"

5. Opgaven over het tijdvak 1 April 1903 t/m 31 Maart 1904 betreffende het dokken, enz. door schepen der oorlogs- en der gouvernementsmarine.

I. Te Soerabaja (marine-etablissement), te Sabang (gouvernementsdok in particuliere exploitatie) en te Tandjoeng Priok (particuliere werf).

NAMEN DER SCHEPEN.	Plaats waar het schip is gedokt of gerepareerd.	Datum van aankomst. 1)	Datum van vertrek. 1)	VERDERE AANTEKENINGEN.
Indische militaire marine.				
<i>Koning der Nederlanden</i>	Soerabaja.	—	—	Nu en dan zijn door het marine-etablissement eenige onbelangrijke voorzieningen aan dit wachtschip, dat ter reede geankerd bleef, uitgevoerd.
<i>Bali</i>	id.	29 April 1903	9 Juni 1903	Dokken en herstellingen.
<i>Java</i>	id. id.	19 Maart " 21 Sept. "	11 Mei " 16 Oct. "	Id. Id.
<i>Ceram</i>	id. id.	10 April 1902 9 Sept. 1903	9 April " 16 Oct. "	Id. Id.
<i>Sumbawa</i>	Sabang. id. Soerabaja. id.	13 Mei " 30 Oct. " 20 Dec. " 8 Febr. 1904	27 Mei " 10 Nov. " 14 Jan. 1904 17 Febr. "	Dokken en herstellingen, hoofdzakelijk aan het roer en het ankerspil. Dokken en herstellingen. Kleine voorzieningen, in hoofdzaak schilderen. Kleine voorzieningen.
<i>Lombok</i>	id.	28 Mei 1900	9 Sept. 1903	Dokken en kleine herstellingen.
<i>Borneo</i>	id.	10 Mei 1899	Ult. Maart 1904 nog aanwezig.	Buiten dienst gesteld 6 Dec. 1899. De herstellingen aan romp en machines zijn beëindigd; het schip is gereed voor indienststelling.
<i>Nias</i>	Sabang. id. id.	28 April 1903 1 Sept. " 30 Jan. 1904	30 April 1903 15 Sept. " 4 Febr. 1904	Dokken. Dokken en herstellingen, waaronder het vergrooten der kombuis. Dokken, kleine herstellingen.
<i>Mataram</i>	Soerabaja.	5 Jan. 1901	19 Maart "	De herstellingen zijn afgelopen en 18 Febr. 1904 is het vaartuig in dienst gesteld.
<i>Edi</i>	id. id. Sabang.	19 Juli 1903 21 Sept. " 22 Jan. 1904	8 Sept. 1903 19 Nov. " 27 Jan. 1904	Dokken, herstellingen en wijzigingen in verband met het weder gereed maken om dienst te doen als oorlogsschip. Herstellingen en wijzigingen als boven. Dokken.
<i>Serdang</i>	Soerabaja.	20 Febr. 1901	Ult. Maart 1904 nog aanwezig	Is 1 Jan. 1902 buiten dienst gesteld. De herstellingen zijn afgelopen en het schip, gereed voor indienststelling, is in conservatie.
<i>Koetei</i>	id. id.	26 April 1903 30 Jan. 1904	13 Juni 1903 Ult. Maart 1904 nog aanwezig.	Dokken en herstellingen. Is 18 Febr. 1904 buiten dienst gesteld tot het ondergaan van groote herstellingen, o. a. aan de machines, ketels en het opperdek en het periodiek onderzoek der stoomleidingen, na meer dan vier jaar in dienst geweest te zijn.
<i>Siboga</i>	Sabang. id. id.	12 Juni 1903 25 Juli " 16 Dec. "	7 Juli 1903 28 Juli " 25 Dec. "	Dokken en kleine herstellingen. Aantbrengen van een voorstevens-schoen. Dokken, om opnieuw te worden geschilderd onder de waterlijn, daar de verf bleek af te bladden. Dokken en kleine herstellingen.
<i>Assahan</i>	id. id. id. Soerabaja.	14 Juli " 20 Dec. " 8 Jan. 1904 22 Febr. "	20 Juli " 30 Dec. " 15 Jan. 1904 Ult. Maart 1904 nog aanwezig.	Id. Dokken en herstellingen, waaronder eenige voorzieningen aan het roer. Bovendien zijn eenige kleine voorzieningen door de werkplaatsen der staatsspoorwegen te Padang uitgevoerd. Herstellingen, hoofdzakelijk aan de machines, o. a. aan de M.D. spiegelplaten.
<i>Cerberus</i>	id.	1 April 1902 reeds aanwezig	id.	In het begin van 1904 is aangevangen met de voorbereidende werkzaamheden voor het plaatsen der nieuwe waterpijpketels en eenige herstellingen aan de werktuigen.
<i>Hydra</i>	id. Sabang.	— 28 Maart 1904	— Ult. Maart 1904 nog aanwezig.	Tusschen de vaarbeurten onderging de boot kleine herstellingen en werd tevens gedokt van 3 tot 5 en van 27 tot 29 Juni; sedert dien datum wordt, door het gereed komen der dwarshellingen, periodiek van deze inrichting gebruik gemaakt. Dokken.
<i>Seylla</i>	Soerabaja. Sabang.	7 Dec. 1900 18 Maart 1904	16 Febr. 1904 21 Maart "	Tusschen de vaarbeurten onderging de boot kleine herstellingen en werd tevens gedokt van 5 tot 8 Juni, van 17 tot 18 Juli en van 27 tot 31 Oct. Tevens werd, na het gereed komen der dwarshellingen, periodiek van die inrichting gebruik gemaakt. Dokken.
<i>Python</i>	Soerabaja.	15 Nov. 1903	Ult. Maart 1904 nog aanwezig.	Na aankomst uit Nederland is aangevangen met de boot gereed te maken voor oorlogsgebruik, terwijl tevens de noodige herstellingen werden verricht. Het schip is gedokt van 25 tot 27 Nov. en van 5 tot 9 Dec. Bovendien werd van de dwarshelling gebruik gemaakt.
<i>Minotaurus</i>	id.	15 Nov. "	id.	Na aankomst uit Nederland is aangevangen met de boot gereed te maken voor oorlogsgebruik, terwijl tevens de noodige herstellingen werden verricht. Het schip is gedokt van 28 Nov. tot 5 Dec. Bovendien werd van de dwarshelling gebruik gemaakt.

1) De opgegeven data geven de grenzen aan van het geheele tijdvak, gedurende hetwelk de schepen te Soerabaja en Tandjoeng Priok vertoefden, en niet slechts die van het tijdvak gedurende hetwelk de schepen in herstelling of in het dok geweest zijn. De opgegeven data voor de te Sabang gedokt hebbende schepen zijn echter die van opneming in het dok en tewaterlating.

NAMEN DER SCHEPEN.	Plaats waar het schip is gedokt of gerepareerd.	Datum van aankomst. 1)	Datum van vertrek. 1)	VERDERE AANTEKENINGEN.
<i>Sphinx</i>	Soerabaja.	15 Nov. 1903.	16 Febr. 1904	Na aankomst uit Nederland is de boot gereed gemaakt voor oorlogsgebruik, terwijl tevens de noodige herstellingen werden verricht. Het schip is gedokt van 25 Nov. tot 1 Dec. Bovendien werd van de dwarshelling gebruik gemaakt. Dokken.
	Sabang.	28 Maart 1904	Ult. Maart 1904 nog aanwezig	
<i>Van Gogh</i>	Soerabaja. id.	28 Maart 1903 3 Maart 1904	25 April 1903 Ult. Maart 1904 nog aanwezig	Herstellingen, hoofdzakelijk aan den verdampcr. Dokken en herstellingen.
<i>Van Doorn</i>	id.	17 Oct. 1903	1 Febr. 1904	Dokken, herstellingen en weder inrichten voor opnemingsvaartuig.
<i>Prins Hendrik der Nederlanden</i> .	id.	—	—	Ter reede liggende werden eenige herstellingen en wijzigingen uitgevoerd, voornamelijk in verband met de bestemming als munitieschip.
<i>Bromo</i>	id.	—	—	In conversatie bij het marine-etablisement. Nu en dan in gebruik als logement-schip voor de bemanning van in reparatie zijnde schepen.
<i>Makassar</i>	id.	14 Nov. 1903	Ult. Maart 1904 nog aanwezig	Na de buitendienststelling op 27 Nov. 1903 is een aanvang gemaakt met de verbouwing tot munitieschip.

Auxiliair eskader.

<i>Gelderland</i>	Soerabaja. id. Tandjoeng Priok	1 Febr. 1903 11 Nov. " 25 Nov. "	4 Juni 1903 23 Nov. " 12 Febr. 1904	Dokken en herstellingen. Dokken en herstelling aan de sluisklepboegbuis. Herstellingen aan de omkasting der W. P. ketels, benevens eenige kleine voorzieningen.
<i>Noordbrabant</i>	Soerabaja. id.	26 Maart " 30 Oct. "	2 April 1903 25 Nov. "	Dokken. Dokken en kleine herstellingen.
<i>Zeeland</i>	Tandjoeng Priok Soerabaja.	31 Dec. 1902 5 Juni 1903	16 Mei " 23 Sept. "	Herstelling aan een W. P. ketel en aan hulpwerktuigen en pijpleiding. Dokken en herstellingen; gereedmaken voor de thuisreis. Groote voorziening aan de W. P. ketels.
<i>Utrecht</i>	id. id.	5 Juni " 23 Sept. "	16 Juni " 3 Febr. 1904	Dokken en kleine herstellingen. Dokken, groote herstellingen aan ketels, hoofd- en hulpwerktuigen.
<i>Holland</i>	Tandjoeng Priok Soerabaja.	22 Oct. " 4 Jan. 1904	2 Jan. " 18 Jan. "	Herstelling aan het ankerspil. Dokken en kleine herstellingen. Bovendien zijn door de Droogdokmaatschappij „Tandjong Priok" eenige kleine herstellingen verricht.
<i>Koningin Regentes</i>	Tandjoeng Priok	4 Nov. 1903	17 Febr. "	Herstellingen aan den binnenschoorsteen. Bovendien zijn eenige kleine herstellingen door de Droogdokmaatschappij „Tandjong Priok" verricht.

Gouvernementsmarine.

<i>Gier</i>	Sabang. id. id.	9 Juli 1903 10 Nov. " 21 Maart 1904	12 Juli 1903 15 Nov. " 28 Maart 1904	Dokken en kleine herstellingen. Dokken, kleine herstellingen en reparatie aan de machinefundatie. Dokken en kleine herstellingen.
<i>Albatros</i>	id. id. id. id. id.	31 Maart 1903 12 Mei " 27 Mei " 5 Oct. " 18 Febr. 1904	23 April 1903 13 Mei " 29 Mei " 8 Oct. " 22 Febr. 1904	Dokken en herstellingen. Vernieuwen van de voering van de schroefas en het pokhout. Dokken en kleine herstellingen. Id.
<i>Zwaluw</i>	Soerabaja. d.	8 Mei 1903 1 Febr. 1904	26 Mei 1903 Ult. Maart 1904 nog aanwezig.	Dokken en kleine herstellingen. Dokken en herstellingen, voornamelijk aan machines en ketel.
<i>Condor</i>	Sabang.	4 Febr. "	18 Febr. 1904	Dokken en kleine herstellingen (averij door stooten op een rif). Voorts zijn eenige kleine herstellingen in de werkplaatsen der staatsspoorwegen te Padang verricht.
<i>Zeemeew.</i>	Soerabaja.	26 Sept. 1903	24 Oct. 1903	Dokken en herstellingen, hoofdzakelijk aan den condensor.
<i>Reiger</i>	id.	8 Mei "	15 Mei "	Dokken. Voorts zijn aan dit stoomschip, dat te Soerabaja in station ligt, tusschen de vaarbeurten, eenige kleine herstellingen verricht.
<i>Raaf</i>	id.	4 Nov. 1902	12 Juni "	Is 1 Juni 1903 in dienst gesteld, en daarna zijn nog eenige kleine voorzieningen uitgevoerd.
<i>Zwaan</i>	id.	17 Oct. 1903	Ult. Maart 1904 nog aanwezig.	Buiten dienst gesteld op 24 Oct. tot het ondergaan van groote herstellingen aan romp, werktuigen en ketel.
<i>Flamingo</i>	id.	16 Febr. "	1 Maart 1904	De herstellingen zijn beëindigd. Is 23 Febr. 1904 in dienst gesteld als tijdelijk stoomschip van den bebakeuningsdienst.
<i>Pelikaan</i>	id.	12 Jan. 1904	2 Febr. "	Dokken en kleine herstellingen (averij door stooten op een rif).
<i>Glatik</i>	Sabang.	30 Mei 1903 9 Oct. " 22 Febr. 1904	4 Juni 1903 13 Oct. " 26 Febr. 1904	Dokken en kleine herstellingen. Id. Dokken.
<i>Snip</i>	Tandjoeng Priok Soerabaja.	26 Juni 1903 18 Dec. "	5 Juli 1903 Jan. 1904	Dokken en kleine herstellingen. Dokken, herstellingen, waaronder het inzetten van nieuwe stalen masten en het wijzigen van het nekwerk in verband met de aangebrachte laadkraan. Voorts werden tusschen de vaarbeurten te Tandjoeng Priok kleine herstellingen verricht.

NAMEN DER SCEPEN.	Plaats waar het schip is gedokt of gerepareerd.	Datum van aankomst. 1)	Datum van vertrek. 1)	VERDERE AANTEKENINGEN.
<i>Kwartel</i>	Soerabaja. id.	28 Juni 1903 4 Oct. "	4 Juli 1903 28 Oct. "	Dokken en kleine herstellingen. Id.
<i>Fazant</i>	Tandjoeng Priok id.	23 Juni " 23 Maart 1904	14 Sept. " Ult. Maart 1904 nog aanwezig	Dokken en groote herstelling; de schroefas vernieuwd evenals het pokhout. Dokken en kleine herstellingen.
<i>Hasenwind</i>	Sabang. id.	30 Mei 1903 29 Sept. " 26 Febr. 1904	4 Juni 1903 4 Oct. " Maart 1904	Dokken. Dokken en groote herstellingen, noodzakelijk wegens langdurigen dienst.
<i>Dog</i>	Soerabaja. Tandjoeng Priok Sabang.	2 Jan. 1903 23 Aug. " 30 Dec. "	21 Aug. 1903 19 Oct. " 8 Jan. 1904	Dokken en groote herstellingen aan romp, machines en ketel, noodzakelijk wegens langdurigen dienst. Wijziging der astatki-stookinrichting (systeem-MEYER). Dokken en kleine herstellingen.
<i>Brak</i>	id. id. id.	7 Mei " 15 Sept. " 30 Dec. "	12 Mei 1903 18 Sept. " 18 Maart 1904	Id. Id. Dokken en groote herstellingen, noodzakelijk wegens langdurigen dienst.
<i>Spts</i>	id.	8 Juni " 17 Nov. "	11 Juni 1903 15 Dec. "	Dokken en kleine herstellingen. Dokken en herstellingen.

II. Te Singapore.

NAMEN DER SCEPEN.	Plaats waar het schip is gedokt of gerepareerd.	Datum van aankomst.	Datum van vertrek.	Kosten.	VERDERE AANTEKENINGEN.
Auxiliair eskader.					
<i>Koningin Regentes</i>	Singapore. id.	11 Mei 1903 1 Dec. "	16 Mei 1903 9 Dec. "	f 5 832,34 ⁵ 6 136,42	Dokken en daarbij behoorende periodieke onderhoudswerkzaamheden.
Gouvernementsmarine.					
<i>Zeeduif</i>	Singapore.	1 Jan. 1904	9 Maart 1904	f 5 425,56	Dokken en herstellingen, hoofdzakelijk aan den ketel, waarvan een der vuren eene groote reparatie behoefde.

6. Opgaven nopens de kosten en productie van het marine-etablisement te Soerabaja.

I. Specificatie van de algemeene kosten.

	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.
Toezicht op de werkzaamheden (traktementen, toelagen, premien, enz. van het vast personeel).	f 259 039	f 267 439	f 286 679	f 310 922	f 308 136
Onderhoud van het werfmaterieel en den inventaris der werf, bewaking en verlichting.	91 692	92 200	95 905	91 590	89 588
Werkzaamheden aan materieel en gebouwen, met inbegrip van het gewoon onderhoud.	a) 146 774	a) 170 845	a) 162 208	a) 179 329	a) 109 151
Aanschaffing van werktuigen en gebruik van gereedschappen	21 124	13 429	b) 38 077	c) 35 813	16 161
Bureel- en lokaalbehoefden, drukwerk, enz.	10 142	10 467	d) 3 175	d) 3 256	d) 5 325
	f 528 771	f 554 380	f 586 044	f 620 910	f 528 361
Af te trekken: diverse ontvangsten (hoofdzakelijk wegens werkzaamheden voor particulieren) en kleine contraposten	37 769	47 440	42 620	e) 80 416	35 763
Blijft	f 491 002	f 506 940	f 543 424	f 540 494	f 492 598

a) De uitgaven voor het materieel der inrichting waren in 1899 bijzonder hoog wegens vermeerdering van het aantal waterreservoirs voor ketelvoeding, enz. en wegens herstelling aan de dokken, terwijl in 1900 en 1901 hoogte uitgaven veroorzaakt werden door belangrijke uitbreiding der steenkolenloodsen, welk werk medio 1901 gereed kwam. Bovendien werd in 1901 een aanvang gemaakt met het bouwen van een torpedodwarshelling met coupure en daarbij behoorende werken op het noordelijk terrein van het marine-etablisement, welk werk in 1903 is beëindigd. Ook hadden in 1902 en 1903 belangrijke verbeteringen en herstellingen plaats aan de debarkementsgebouwen voor de schepelingen der Koninklijke Nederlandsche marine, terwijl in 1903 vier waterreservoirs elk van 25 M³. werden gebouwd en opgesteld.

b) Hieronder f 24 056 voor de aanschaffing van nieuwe werktuigen en twee locomobielen met reserve-deelen.

c) Hieronder f 22 690 voor de aanschaffing van nieuwe werktuigen.

d) Hieronder werd in vroegere jaren gerekend een post groot ± f 8000 voor „drinkwater, vivres-indemniteit en geneesmiddelen ten behoeve van het personeel.” Deze post is nu gebracht onder het hoofd: „Toezicht op de werkzaamheden” (traktementen, toelagen, premien, enz. van het vast personeel).

e) Hieronder f 48 261 aan dokgeld en herstellingskosten van 7 particuliere schepen in 1902.

II. Specificatie van de productie (aan materialen en arbeidsloon verwerkte bedragen).

	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.
Wegens werkzaamheden ten behoeve van:					
de inrichting zelve.	f 198 668 f) (67 895)	f 171 922 (59 315)	f 175 282 (72 261)	f 183 484 (81 615)	f 156 782 (65 637)
den magazijnvoorraad en de conservatie van stoomketels	81 483 (26 126)	66 235 (22 000)	86 352 (30 746)	83 340 (35 424)	79 421 (30 666)
de schepen van het auxiliair eskader	102 838 (47 018)	96 682 (41 847)	131 219 (61 560)	199 833 (102 229)	144 415 (64 425)
de schepen, stoombarkassen en torpeloboten der Indische militaire marine.	284 010 (119 860)	201 071 (82 270)	236 915 (94 699)	251 608 (111 248)	220 911 (91 672)
de schepen en adviesbooten der gouvernementsmarine.	85 584 (39 499)	74 324 (36 079)	107 084 (50 507)	g) 135 519 g) (67 651)	168 999 (83 106)
Wegens andere werkzaamheden ten behoeve der marine (transport van materialen, levensmiddelen, sloopen van schepen, laden van steenkolen, enz.)	22 745 (695)	18 345 (503)	22 349 (1 580)	21 197 (2 140)	22 635 (869)
Wegens werkzaamheden ten behoeve van:					
andere dienstakken onder beheer van het departement der marine (bebakening, kustverlichting, loodswezen, havendepartementen, enz.)	43 624 (20 409)	h) 107 421 (42 215)	h) 117 087 (53 270)	h) 99 557 (50 324)	h) 109 224 (52 695)
andere departementen dan dat der marine	38 469 (17 493)	64 943 (29 194)	86 208 (38 297)	44 435 (22 114)	108 924 (48 741)
Wegens werken hiervoor niet genoemd (daaronder ook die aan vreemde oorlogsschepen en voor particulieren).	10 011 (3 847)	18 622 (5 992)	11 375 (4 758)	31 176 (10 789)	7 898 (2 154)
Totalen	f 867 432 (342 842)	f 819 565 (319 415)	f 967 871 (407 678)	f 1050 140 (483 234)	f 1019 209 (439 965)

f) Het tusschen () vermeld bedrag wijst aan, hoeveel in het daarboven voorkomende bedrag begrepen is wegens geldswaarde van materialen. Buiten aanmerking is gelaten de waarde der uit de magazijnen aan de schepen verstrekte uitrustingsartikelen.

g) In deze cijfers is begrepen een bedrag van f 6278 (2507), besteed tot het gereedmaken van het gouvernementsstoomschip *Havik* voor proeven in het belang der defensie.

h) Dit bedrag is hooger dan in vorige jaren, door meerderen aanbouw voor de kustverlichting, terwijl in 1900 en 1901 eene groote reparatie werd uitgevoerd

aan het bebakeningsvaartuig *Lucifer*. Gedurende 1901 werd het materieel uitgebreid met 5 gasboeien van 10 M³. en 2 gasboeien van 5 M³. voorzien van lampen met flikkertoestellen, enz. en verder eene geheele installatie voor een lichtschip, bestaande uit: 2 gashouders van 10 M³. een groote zeelantaarn met flikkertoestel en verdere uitrustingsgoederen. In 1902 werd een reserve-gaslichtschip (IV) gebouwd, benevens 6 gasboeien van 10 M³. voorzien van lampen met flikkertoestellen, standards, enz. In 1903 had eene groote herstelling plaats van het door eene aardbeving beschadigde lichttoestel van Vlakkenhoek.

In 1903 werden in de oliegasfabriek op het marine-etablisement te Soerabaja gefabriceerd 5665 M³. gas tegen respectievelijk 6468, 4750, 3409 en 2251 M³. in de jaren 1902, 1901, 1900 en 1899.

III. Verdere opgaven betreffende den omvang van het bedrijf van het marine-etablisement over de jaren 1899 t/m 1903.

J A R E N.	Aantal arbeiders gemiddeld dagelijks te werk (buiten hen, die op taak werkten).	Aantal verrichte dagdiensten		Uitbetaalde arbeidsloonen			Gemiddeld dagloon		Geldswaarde der verwerkte materialen	Verbruikte hoeveelheden (in K G.) m)	
		door ambachtslieden.	door koelies. i)	aan taakwerk.	aan daggelden. k)	Te zamen. l)	voor ambachtslieden.	voor koelies.		ijzer (bewerkt en onbewerkt). n)	steenkolen (waaronder ook sneedkolen en cokes) o)
1899	1539	327 652	o) 127 961	f 152 171	f 373 413	f 525 590	f 0,80 ^s	f 0,41	f 341 842	368 446	2 509 798
1900	1529	326 090	125 044	128 243	371 907	500 150	0,80 ⁴	0,41 ⁹	319 415	370 397	2 286 017
1901	1762	369 952	151 698	135 139	425 054	560 193	0,80	0,41 ⁴	407 678	527 533	2 320 834
1902	1850	393 451	156 163	114 286	452 628	566 914	0,78 ⁶	0,41 ⁴	483 235	570 090	2 382 595
1903	1827	293 281	144 092	123 379	455 865	579 244	0,78 ⁹	0,44	439 965	632 076	2 325 779

i) Ook de koelies (waaronder in deze opgaven tevens de politieoppassers en magazijnknechts zijn medegerekend) zijn vrije lieden.

k) Onder de in deze kolom genoemde sommen zijn voor de jaren 1899 t/m 1903 wegens aankoop van materialen, enz. begrepen de volgende sommen: f 23 103, f 30 674, f 33 147, f 41 263 en f 45 648.

l) Onder de uitbetaalde arbeidsloonen was ter zake van overwerk achtereenvolgens begrepen: f 22 300, f 17 207, f 23 773, f 27 745 en f 26 230.

m) Omtrent het houtverbruik is alleen de waarde opgegeven. Deze bedroeg in de opgegeven jaren achtereenvolgens: f 43 662, f 32 635, f 62 970, f 67 098 en f 58 062, waaronder aan djatihout f 39 904, f 29 796, f 58 850, f 61 971 en f 52 703.

n) Hieronder is niet begrepen het steenkolenverbruik der baggervloot.

o) Verbeterde opgaaf.